

Innst. S. nr. 106

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 26 (2008–2009)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 m.m. under Olje- og energidepartementet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Olje- og energidepartementet (OED) foreslår i proposisjonen endringer i statsbudsjettet for 2008.

Departementet gjer vidare i proposisjonen greie for bruk av fullmakter under petroleumsverksemda og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda (SDØE).

Det blir i proposisjonen også gitt ei orientering om status i Snøhvit-prosjektet.

Endringer i statsbudsjettet for 2008

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KAN
OVERFØRAST

Samla blir det foreslått å auke løyvinga under kap. 1800 post 21 Spesielle driftsutgifter med netto 2,9 mill. kroner, frå om lag 31,1 til 34 mill. kroner. Dette gjeld:

- Utgifter i samband med kjøp av aksjar i Statoil-Hydro ASA.
- Tilskot til Telemarkskanalen og Haldenkanalen.
- Energiutgreiningar og skredførebygging.
- Oppdrags- og samarbeidsverksemd.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER,
KAN OVERFØRAST

Det blir foreslått å auke løyvinga knytt til Oljedirektoratets oppdrags- og samarbeidsverksemd med 43 mill. kroner i høve til gjeldande løyving for 2008.

Nytt forslag til løyving blir etter dette 249,7 mill. kroner.

Kap. 1811 StatoilHydro ASA

POST 96 AKSJEKJØP

Det blir foreslått å løyve 18,9 mill. kroner på ny post Aksjekjøp for 2008.

Kap. 1820 Noregs vassdrags- og energidirektorat

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Posten blir foreslått auka med 1,8 mill. kroner. Meirutgiftene på til saman 1,8 mill. kroner blir foreslått dekkja inn ved at kap. 1800, post 21 Spesielle driftsutgifter blir redusert tilsvarande.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER,
KAN OVERFØRAST

Det blir foreslått å auke løyvinga med 4 mill. kroner knytt til naudsynt vedlikehald av kulturminna Telemarkskanalen og Haldenkanalen. Auken blir foreslått dekkja inn ved at kap. 1800, post 21 Spesielle driftsutgifter blir redusert tilsvarande.

Nytt forslag til løyving blir etter dette 61,5 mill. kroner.

POST 22 SIKRINGS- OG MILJØTILTAK I VASSDRAG,
KAN OVERFØRAST

Regjeringa foreslår å gje NVE fullmakt til å inngå avtaler for heile prosjektet for Området Bøle i

Skien på inntil 20 mill. kroner i 2008 knytt til denne posten, jf. vedtak II. Regjeringa vil komme tilbake når det gjeld budsjettkonsekvensane for 2009.

Kap. 1833 CO₂-handtering

Operatøren for testsenteret for CO₂-fangst på Mongstad (TCM) har orientert OED og partnerane i TCM om at investeringskostnadene for TCM er estimert til om lag 5 mrd. 2008-kroner (inkludert meirverdiavgift). Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget vedrørende investeringsbeslutninga og budsjettkonsekvensane for 2009 når det gjelder testsenteret på Mongstad.

POST 22 CO₂-HANDTERING, INTERNASJONALT,
KAN OVERFØRAST

Det blir foreslått at posten tilføres stikkordet "kan overførast", jf. Forslag til vedtak III.

POST 70 ADMINISTRASJON, GASSNOVA SF

Det blir foreslått å redusere løyvinga med 10 mill. kroner i høve til gjeldande løyving for 2008.

Nytt forslag til løyving blir etter dette 48,5 mill. kroner.

Kap. 2490 NVE Anlegg

POST 24 DRIFTSRESULTAT

Det foreslås endringar i underpostar, men det medfører inga endring i det stipulerte driftsresultatet for NVE Anlegg under kap. 2490, post 24 i høve til gjeldande løyving for 2008.

Kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda

Overslaget for kap. 2440, post 30 Investeringar er samla redusert med 1 300 mill. kroner, frå 23 900 til 22 600 mill. kroner. Det er venta reduserte investeringskostnadar mellom anna på grunn av lågare boreframdrift på fleire felt. Dette blir til dels motverka av større investeringar på Snøhvit med om lag 200 mill. kroner på grunn av dei utfordringane som har vore på feltet.

Overslaget for kap. 5440, underpost 24.1 Driftsinntekter er auka med 29 500 mill. kroner, frå 187 100 til 216 600 mill. kroner. Endringa skuldast hovudsakleg at venta oljepris for 2008 er høgare enn det som vart lagt til grunn i Revidert budsjett for 2008. Gassprisen er òg auka.

Det er no lagt til grunn ein gjennomsnittleg oljepris på kr 565 per fat for 2008. I Revidert budsjett for 2008 blei det lagt til grunn ein gjennomsnittleg oljepris på 500 per fat.

Kap. 5440, post 24 Driftsresultat aukar netto med 25 200 mill. kroner, frå 126 400 til 151 600 mill. kroner.

Kap. 5440, post 50 Overføring frå Statens petroleumforsikringsfond er budsjettert til 700 mill. kroner i faktiske utbetalingar i 2008 knytt til skadar og bortfall av inntekt på grunn av stopp i drifta på nokre felt.

Endringane medfører samla sett at netto kontantstrøm frå SDØE blir auka med 27 100 mill. kroner, frå 122 859 til 149 959 mill. kroner.

Kap. 4800 Olje- og energidepartementet

POST 3 OPPDRAGS- OG SAMARBEIDSVERKSEMD

Nytt forslag til løyving blir etter dette 0,5 mill. kroner.

POST 70 GARANTIPROVISJON, GASSCO

Løyvinga blir foreslått redusert med 0,3 mill. kroner, frå 1,8 til 1,5 mill. kroner.

Kap. 4810 Oljedirektoratet

POST 1 GEBYRINTEKTER

Nytt forslag til løyving blir 21 mill. kroner.

POST 2 OPPDRAGS- OG SAMARBEIDSVERKSEMD

Nytt forslag til løyving blir 79,5 mill. kroner.

Kap. 5490 NVE Anlegg

POST 1 SAL AV UTSTYR MV.

Løyvinga blir foreslått redusert med 0,5 mill. kroner, frå 1 til 0,5 mill. kroner.

Kap. 5582 Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet

POST 70 BIDRAG TIL KULTURMINNEVERN

Løyvinga blir foreslått redusert med 6,6 mill. kroner, frå 15,7 til 9,1 mill. kroner.

Bruk av fullmakter under petroleumsverksemda og SDØE

I samband med den årlege handsaminga av statsbudsjettet gjev Stortinget fullmakter til Kongen i statsråd og Olje- og energidepartementet knytt til petroleumsverksemda og SDØE, jf. St.prp. nr. 1 og Budsjett-innst. S. nr. 9 (2007–2008).

I proposisjonen gjer Olje- og energidepartementet greie for bruk av fylgjande fullmakter i 2008:

- Fullmakt XI – Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel.
- Fullmakt XIV nr. 2 – Forenkla samordning av eigardelar i utvinningsløyve.

Orientering om status i Snøhvit-prosjektet

Olje- og energidepartementet har ved fleire høve orientert Stortinget om situasjonen på Snøhvit og aukinga i kostnadene på feltet. StatoilHydro informerte departementet 15. oktober 2008 om dei oppdaterte investeringsanslaga.

Det er to delar av Snøhvit-prosjektet:

- Fase 1: Vedteke i 2001 med eit budsjett på om lag 25 mrd. kroner. Det er denne delen av Snøhvit-prosjektet som no er ferdig. Kostnadene for Snøhvit fase 1 er på om lag 48 mrd. kroner, 3 mrd. kroner meir enn forventa i 2005 og nesten det doble samanlikna med budsjettet da saka vart fremma for Stortinget i 2001.
- Andre del: Snøhvit fase 2–4, som skal gjennomførast i 2015–2032. Det er i desse prosjekta, som ikkje er endeleg vedtekne, at dei store aukingane i kostnadsanslaga er komne i år. Kostnadene for fase 2–4 er berekna til om lag 21 mrd. kroner, 7,5 mrd. kroner meir enn forventa i 2005. Det er knytte stor uvissle til dette talet.

I tillegg kjem kostnadene for det såkalla "Snøhvit forbedringsprosjekt" som skal identifisere moglege tiltak for å betre yteevna til anlegget, til mellom 2,5–5,5 mrd. kroner, avhengig av tiltaka ein vedtar å gjennomføre.

Departementet har tatt opp saka med operatøren. Det er viktig at styresmaktene er orienterte om kostnadsutviklinga og om den vidare drifta av feltet. På møte med StatoilHydro den 24. oktober 2008 spurte departementet selskapet om ei skriftleg utgreiing om Snøhvit-prosjektet og dei auka kostnadane. StatoilHydro ga denne utgreiinga i brev av 6. november 2008, og som er tatt med i proposisjonen.

Det er fleire årsaker til at Snøhvit-prosjektet er blitt så mykje dyrare enn slik det vart framstilt i St.prp. nr. 35 (2001–2002) Utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG. I tillegg til kostnadene fekk ein også større problem i innkjøringsfasen enn kva som er vanleg.

Da prosjektet vart vedteke, var det bekymringar knytte til den teknologisk vanskelege og dermed risikofylte bygginga av anlegga til havs på stort dyp, og ilandføringa i røyr over lang avstand i kaldt vatn. Ein har erfart at anlegga på havbotnen og strekket til land har vore vellukka, kostnadene og tidsbruken er her i samsvar med planane. Den delen som er på land har imidlertid både hatt store kostnadsaukar og det har tatt lengre tid enn ein la til grunn i planen.

Prosjektet på land fekk tidleg problem, og denne dårlege starten har ein hatt med seg gjennom prosjektet. Departementet viser til at ein må erkjenne at for Snøhvit-prosjektet er ein del av årsaka knytte til val av løysing for LNG-anlegget, val av kontraktørar og at staden der anlegget er bygd, har klimatiske og geo-

grafiske tilhøve som gjer det vanskelegare å bygge der enn mange andre plasser der LNG-anlegg er bygd for.

Departementet viser i proposisjonen til at ansvaret for denne utbygginga heilt klart ligg – og skal liggje – hos operatøren som er StatoilHydro, og hos dei andre rettshavarane, Total, Gaz de France, RWE-Dea, Hess og Petoro. Men resultatata påverkar staten si inntekt ved at dei auka kostnadene vil føre til lågare skatteinntekter. Dessutan investerer staten direkte gjennom Petoro. Men sjølv om staten må bære dei store kostnadene, er ansvaret hos rettshavarane. Slik systemet er lagt opp, har selskapa insentiv for å bygge ferdig i rett tid og i samsvar med dei kostnader dei la til grunn. Forseinkingar og kostnadsaukar går like mykje ut over selskapa sine inntekter som det gjer det for staten. Dessutan skader det rettshavarane sitt omdøme at prosjektet har hatt slike kostnadsaukar og forseinkingar.

Departementet viser vidare til at Snøhvit-utbygginga har vore ei særst vanskeleg oppgåve som har krevd stor innsats frå mange involverte. No er fase 1 av Snøhvit-prosjektet avslutta. Selskapa vil framleis arbeide med fleire tiltak for å betre yteevna til anlegget og med å optimalisere den vidare utbygginga av Snøhvit.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Erling Sande, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til de foreslåtte endringene i statsbudsjettet for 2008 m.m. under Olje- og energidepartementet, og har ingen merknader til disse.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Ingrid Skårmo, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark og Ivar Kristiansen, og fra Venstre Gunnar Kvassheim, viser til Innst. S. nr. 243 (2006–2007), jf. St.prp. nr. 60 (2006–2007) "Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet", der disse medlemmer gikk imot å gi Regjeringen fullmakt til å kjøpe seg opp til 67 pst. i det fusjonerte selskapet. Disse medlemmer kan ikke se at det er behov for en eierandel på over 51 pst. for å nå målsettingene med eierskapet.

Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot å bevilge 18 900 mill. kroner over kap. 1811 post 96, til kjøp av aksjer i StatoilHydro AS. Disse medlemmer går videre imot å bevilge midler til å dekke utgifter i forbindelse med kjøp av aksjer i StatoilHydro AS over kap. 1800 post 21.

Disse medlemmer viser til svar til komiteen fra olje- og energiministeren, datert 4. desember 2008, der det fremkommer at staten har kjøpt aksjer i StatoilHydro i markedet fra 2. juni 2008. Frem til og med 1. desember 2008 har staten kjøpt til sammen om lag 124 millioner aksjer til en gjennomsnittlig pris på 137,32 kroner per aksje. Dette gir en samlet kjøpssum på om lag 17 023 mill. kroner. Videre fremkommer det at børsverdien på disse aksjene var på om lag 13 487 mill. kroner ved utgangen av handledagen 1. desember 2008. Disse medlemmer har merket seg at med dette har staten tapt i overkant av 3,5 mrd. kroner på sine aksjer i StatoilHydro i det halvåret som er gått fra 1. juni til 1. desember 2008. Dette tilsvarer nær 20 pst. av den samlede kjøpesummen.

Status Snøhvit-prosjektet

Komiteen viser til at kostnadene knyttet til Snøhvit fase 1 har blitt nesten fordoblet sammenlignet med det som det ble budsjettert med da saken ble behandlet i Stortinget. Komiteen synes det er bekymringsfullt at selskapet ikke hadde bearbeidet prosjektet godt nok. Prosjektet ble fremstilt som modent og gjennomarbeidet. Kostnadsoverskridelsen er så stor at det åpenbart har vært mangelfullt og kritikkverdig forarbeid.

Komiteen vil også trekke frem at kostnadsanslagene for Snøhvit fase 2–4, som ikke ennå er vedtatt, er beregnet til 7,5 mrd. kroner mer enn forventet i 2005. Komiteen vil også trekke frem at Snøhvit forbedringsprosjekt som skal identifisere tiltak for å bedre yteevnen til anlegget, er beregnet til 2,5–5,5 mrd. kroner, og at dette kommer i tillegg.

Komiteen legger vekt på at selskapet nå må gå kritisk gjennom kostnadsøkningene knyttet til prosjektene. Komiteen mener at både selskapet og departementet bør gjøre sine vurderinger av hva man kan lære av disse kritikkverdige kostnadsoverskridelsene.

Komiteen vil også peke på de lokale miljøproblemerne og de gjentatte overskridelsene av utslippene, som har oppstått i tilknytning til driftsproblemerne ved anlegget. Komiteen mener dette er uheldig, og at det haster med å få orden på driftsproblemerne og å få redusert utslippene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre peker på at det er viktig at Stor-

tinget holdes løpende orientert om kostnadsutviklingen og fremdriften i forhold til de forutsetninger som lå til grunn for Stortingets vedtak i denne typen prosjekter. Disse medlemmer mener det er uheldig når Stortinget først blir orientert lenge etter at forholdene er blitt omtalt i media.

CO₂-håndtering

Komiteen viser til at det i utslippstillatelsen for Snøhvit-anlegget ble stilt krav om at Statoil skal tilrettelegge energianlegget for CO₂-håndtering, dvs. både for CO₂-fangst og for transport/deponering i egnet reservoar. I utslippstillatelsen understreket også Statens forurensingstilsyn (SFT) at bl.a. teknologisk utvikling og endringer i klimapolitikken kan gi grunnlag for å vurdere nye krav knyttet til klimagassutslippene fra virksomheten i medhold av forurensningsloven § 18. Det ble også pekt på at det kunne bli innført andre virkemidler overfor klimagassutslipp enn ordinære utslippskonsesjoner etter forurensningsloven, som kan utløse behov for reduksjonstiltak. Vedtaket ble opprettholdt av Miljøverndepartementet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil peke på at det i forbindelse med klimaforliket i Stortinget har blitt endringer i klimapolitikken – ved at det er blitt fastsatt nye og mer ambisiøse mål for utslippsreduksjoner av klimagasser. Flertallet viser også til at de teknologiske forutsetningene har endret seg. Regjeringen har blant annet tatt initiativ til rensing av gasskraftverkene på Kårstø og gitt konsesjon og utslippstillatelse til et gasskraftverk på Mongstad som skal renses for CO₂.

Flertallet vil også vise til St.prp. nr. 1 (2008–2009) hvor det går frem at Regjeringen har som mål at Norge skal være et foregangsland innen CO₂-håndtering, og at Norge skal bidra til teknologiutvikling på området. Flertallet støtter dette målet, og vil i den forbindelse peke på at gasskraftverket på Snøhvit skal være tilrettelagt for CO₂-håndtering. Det er også det eneste store punktutslippet i Norge som allerede har en deponeringsløsning tilgjengelig.

Flertallet viser til at SFT har anbefalt at muligheten for CO₂-rensing utredes.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ber Regjeringen følge disse anbefalingene opp. Dette flertallet mener at kvaliteten på arbeidet rettighetshaverne gjør for å robustgjøre anlegget er svært viktig, og understreker at en slik utredning ikke må begrense, forsinke eller svekke dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at SFT har anbefalt at det utarbeides en tidsplan for fullskala CO₂-rensing for Snøhvit-anlegget med konkrete for-

slag og tidspunkt for gjennomføring. Disse medlemmer ber Regjeringen følge disse anbefalingene opp.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir auka med frå kr 31 136 000 til kr 34 036 000	2 900 000
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir auka med frå kr 206 700 000 til kr 249 700 000	43 000 000
1811		StatoilHydro ASA	
(NY)	96	Aksjekjøp, blir løyvd med	18 900 000 000
1820		Noregs vassdrags- og energidirektorat	
	01	Driftsutgifter, blir auka med frå kr 313 900 000 til kr 315 700 000	1 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir auka med frå kr 57 500 000 til kr 61 500 000	4 000 000
1833		CO ₂ -handtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF, blir redusert med frå kr 58 500 000 til kr 48 500 000	10 000 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda	
	30	Investeringar, blir redusert med frå kr 23 900 000 000 til kr 22 600 000 000	1 300 000 000
2490		NVE Anlegg	
	24	Driftsresultat	0
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	-53 000 000
		Driftsutgifter	46 200 000
		Avskrivningar	5 500 000
		Renter av statens kapital	800 000
		Investeringsformål	1 000 000
		Reguleringsfond	-500 000
			0
Inntekter			
4800		Olje- og energidepartementet	
	03	Oppdrags- og samarbeidsverksemd, blir redusert med frå kr 1 000 000 til kr 500 000	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Garantiprovisjon, Gassco, blir redusert med	300 000
		frå kr 1 800 000 til kr 1 500 000	
4810		Oljedirektoratet	
	01	Gebyrinntekter, blir auka med	5 000 000
		frå kr 16 000 000 til kr 21 000 000	
	02	Oppdrags- og samarbeidsverksemd, blir auka med	43 000 000
		frå kr 36 500 000 til kr 79 500 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda	
	24	Driftsresultat, blir auka med	25 200 000 000
		frå kr 126 400 000 000 til kr 151 600 000 000	
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	216 600 000 000
		Driftsutgifter	-40 400 000 000
		Leite- og feltutviklingsutgifter	-2 500 000 000
		Avskrivningar	-15 500 000 000
		Renter av statens kapital	-6 600 000 000
			<u>151 600 000 000</u>
	30	Avskrivningar, blir redusert med	300 000 000
		frå kr 15 800 000 000 til kr 15 500 000 000	
(NY)	50	Overføring frå Statens petroleumsforsikringsfond, blir løyvd med	700 000 000
	80	Renter av statens kapital, blir auka med	200 000 000
		frå kr 6 400 000 000 til kr 6 600 000 000	
5490		NVE Anlegg	
	01	Sal av utstyr mv., blir redusert med	500 000
		frå kr 1 000 000 til kr 500 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	
	70	Bidrag til kulturminnevern, blir redusert med	6 600 000
		frå kr 15 700 000 til kr 9 100 000	

II

Fullmakt til å binde seg utover gitt løyving

Stortinget samtykkjer i at Olje- og energidepartementet i 2008 kan binde seg utover gitt løyving innanfor følgjande sum:

Kap.	Post	Formål	Samla ramme
1820		Noregs vassdrags- og energidirektorat	
	22	Sikrings- og miljøltiltak i vassdrag	20,0 mill. kroner

III

Under kap. 1833 CO₂-handtering, post 22 CO₂-handtering, internasjonalt, vert tilføyd stikkordet "kan overførast".

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. desember 2008

Gunnar Kvasheim

leder og ordfører

